

BAFLO – LAURENTIUSKERK

Het is een oude kerk, deze aan Laurentius gewijde kerk te Baflo; de westelijke helft is het oudste deel, te dateren circa 1150-1200. De kerk met vrijstaande toren staat op een verhoogd kerkhof. De kerk heeft één schip, opgebouwd van baksteen met hier en daar resten tufsteen. Op enkele meters ten zuidoosten van de kerk staat de ongelede toren met zadeldak en dakruiter. De onderbouw met galmgaten dateert vermoedelijk uit het eind van de 13e eeuw. De toren kreeg in 1502 een klok van Geert van Wou. In de 16e of 17e eeuw werd de toren ±7 meter verhoogd tot de huidige afmetingen. Bij de restauratie van de toren in 1973 werd het verdwenen koepelgewelf op de begane grond hersteld. In de dakruiter op de toren vinden we nog een klein klokje om de schafttijd aan te geven. Dat werd een 'zoep'mbrij' klokje genoemd, naar de karnemelkse pap die men tijdens de schaft nuttigde. De toren heeft op de begane grond een cachot. In de 13e eeuw is de kerk verbreed en de lengte verdubbeld; vermoedelijk stamt ook het huidige koor met rondboogvensters en -nissen uit deze eeuw. In deze late middeleeuwen werden spitsboogvensters ingebroken, die later vergroot zijn. In 1454 is de eerste vermelding van 'Sunte Laurencius' als 'patroen to Bafflo'. De Laurentiuskerk was nu een belangrijke kerk, de 'mater ecclesia' van de proosdij Baflo, een van de zes proosdijen van De Ommelanden.

De westgevel werd begin 18e eeuw vernieuwd en bevat mooie gevelstenen uit 1656 en 1808 die wijzen op andere verbouwingen. In 1808 is die westgevel wederom vernieuwd, maar de gedenksteen bleef bewaard. Deze geveltop werd toen, evenals de koorgevel, afgewolfd. Bij de restauratie van 1981-'83 zijn beide gevels weer opgemetseld. Bij het verwijderen van de klimop aan de zuidzijde werd een hardstenen wijzerplaat gevonden met cijfers en ingehakte versieringen vaag zichtbaar. De bijbehorende zonnwijzer die volgens het aangebrachte jaartal in 1818 werd geplaatst, ontbrak echter.

Binnen is een fraai balkenplafond met sleutelstukken, waarvan enkele zijn gedateerd. Het balkenplafond zat verborgen onder een schrootjesplafond uit de 19e eeuw. Nu is het plafond blauw. In de lange wanden is een versnijding zichtbaar, die kan wijzen op een overwelling in steen. Ook de zwaarte van de muren kan daarop wijzen. Het gewelf zou in 1815 vervangen zijn door de balkenzoldering.

Het interieur is gevuld met banken uit de late 19e eeuw. De preekstoel uit 1792 werd in 1947 door brand verwoest en vervangen door een uit Engelbert afkomstige kansel uit het midden van de 17^e eeuw. Op het ornament onderaan de kuip zijn bijzondere versieringen te zien: 'geteld geld'. Dergelijke versieringen werden tot in de 19e eeuw veel gebruikt: op elkaar liggende rondjes, voor de helft met een streepje bedekt. Het zijn munten met een gaatje in het midden waar een touwtje doorheen gehaald is om aan te geven dat het geld goed geteld is.

Op een balustrade over de gehele breedte van de kerk is het huidige kerkorgel dat in 1876 werd gebouwd door Roelf Meijer. De balustrade wordt mede gedragen door twee zuilen. Verder bevinden zich in de kerk onder anderen een offerblok en acht metalen schilden van de grafkisten van het geslacht Jarges. In de kerk ligt een aantal grafzerken; de oudste is van Jacob Halsema (overleden in 1587).